

اشیل

پرومته در زنجیر

شاهرخ مسکوب

فرهنگ پارس

www.ketab.ir

فرهنگ جاوید

دفتر مرکزی: تهران، میدان امام حسین، خیابان صفای شرقی، کوچه شهید احمد جاوید

شماره ۷ طبقه سوم — صندوق پستی ۱۴۱۵۵-۵۴۳۱

www.Farhang-eJavid.com

تلف ۳۳۴۱۵۰۳۸

Aeschylus

Prometheus Bound, Translated by Rex Warner

Heritage Press, 1961

پرومته در زنجیر

اشیل (آیسخولوس) — ترجمه شاهرخ مسکوب — ویراسته علیرضا جاوید

مجموعه نمایش نامه — ناشر: انتشارات فرهنگ جاوید

مدیر هنری: محمدباقر جاوید — طراح فرمت، صفحه آرا: احمد جاوید

لیتوگرافی: ایده پردازان نسیم — چاپ متن: جباری

چاپ جلد: تنها — صحافی: فرانک

چاپ اول: ۱۳۹۵ — تعداد: ۱۰۰۰ حه — قیمت: ۹,۰۰۰ تومان

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای انتشارات فرهنگ جاوید محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مسکوب غیرممنوع است.

Aeschylus, 523-456 BC.

آیسخولوس، ۵۲۳-۴۵۶ ق.م.

پرومته در زنجیر، اشیل، ترجمه شاهرخ مسکوب، تهران: فرهنگ جاوید، ۱۳۹۵.

۱۰۶ ص. (مجموعه نمایش نامه)

ISBN: 978-600-6182-75-9

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۱۸۲-۷۵-۹

Prometheus Bound

عنوان اصلی:

۱. نمایش نامه یونانی ۲. تراژدی. مسکوب، شاهرخ، ۱۳۰۴-۱۳۸۴، مترجم.

۳۸۴۴۱۷۲

۱۳۹۴

فهرست

یادداشت ویراستار

۹

یادداشت مترجم

۱۳

دراسارت ورهایی ساز

۱۵

پرومته در زنجیر

۴۱

یادداشت ویراستار

ترجمه حاضر نخستین بار در سال ۱۳۴۲ از سوی انتشارات اندیشه منتشر شد و تا اواسط دهه ۱۳۵۰ دوبار دیگر به طبع رسید که در چاپ آخر، شادروان مسکوب تغییراتی زبانی در مقدمه خود و متن ترجمه اعمال کرده است. در تجدید چاپ آن ویراستار هیچ گونه دخل و تصرفی در ساختار جملات و سبک نگارش متن مقدمه مسکوب و نیز متن ترجمه صورت نداده است. تغییرات عمدتاً شامل موارد ذیل است:

۱. برای تمامی اسامی مقدمه مسکوب معادل مرسته و نیز به نانی آن با کتاب‌هایی که سیاهه آن خواهد آمد تطبیق داده شده است. موارد اشتباه در پانویست همراه با توضیحات لازم آورده شده است.

۲. از آن جا که شاهرخ مسکوب در ترجمه نمایش نامه‌های سوفوکلز یعنی افسانه‌های تئای که نخستین بار در ۱۳۵۲

توسط انتشارات خوارزمی منتشر شده است ضبط اعلام را بر مبنای تلفظ یونانی قرار داده و این نکته را در مقدمه خود نیز متذکر شده است ما هم به حکم ضرورت و نه قاعده، اغلاط و لغزش های متن را اصلاح کرده و هر جا اختلافی وجود داشته اولویت را بر ضبط یونانی قرار داده و در پانویست صورت مورد نظر را ذکر کرده ایم.

۳. مسکوب در مقدمه خود از کتاب های تاریخ فلسفه غرب (ترجمه نجف دریابندی) و اودیپوس شهریار (ترجمه شاهرخ مسکوب) نقل قول مستقیم آورده است که هر دو مطلب از چاپ اول، بناافتادگی و غلط داشته که با رجوع به اصل منابع اصلاحات صورت گرفته است.

۴. مشخصات کتاب که نیامده یا ناقص بوده تصحیح و صورت کامل آن ترشده است.

۵. مقدمه مسکوب در چاپ های پیشین در انتهای نمایش نامه آمده اما در چاپ حاضر با به قاعده مرسوم و نیز شیوه ای که شخص مسکوب در ترجمه افکنده های تدریجی به کار برده مقدمه قبل از متن نمایش نامه آورده شده است.

۶. برای درست خوانی، مفاهیم و اسامی اسطوره با اعراب گذاری شده است.

۷. رسم الخط در سرتاسر کتاب اعمال و ناهمدستی ها اصلاح شده است.

۸. مطالب مختصری که داخل [] آمده افزوده ویراستار است. در پانویست ها نیز توضیحات ویراستار با (و.ف.) مشخص شده است.

منابع ویراستار در ضبط اسامی و مفاهیم

اسمیت، ژوئل، فرهنگ اساطیر یونان و رُم، ترجمه شهلا برادران خسروشاهی، تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۸۴.

گرانت، مایکل، هیزل، جان، فرهنگ اساطیر کلاسیک (یونان و روم)، ترجمه رضا رضایی، تهران: نشر ماهی، ۱۳۸۴.

مصاحب، غلامحسین، دایرةالمعارف فارسی، ۳ ج (جلد اول و جلد دوم در دو بخش)، تهران: شرکت سهامی کتاب‌های جیبی، ۱۳۸۷.

علیرضا جاوید

تهران، زمستان ۱۳۹۴

یادداشت مترجم

اشیل^۱ پسر اوفورین نخستین ازدی نویس بزرگ است. در سال ۵۲۵ پیش از میلاد به جهان آمد، استاد سال زندگی کرد و در ۴۵۵ پیش از میلاد مرد. از خانواده‌ای اشرافی بود. در جنگ‌های ماراتن و سلامین در سی و پنج و چهل و پنج سالگی — در شمار سپاهیان یونان با لشکریان داریوش و خشایارشا جنگید. بر سنگ قبر او نوشته است:

اشیل پسر اوفورین آتنی
این جا در خاکِ بارور "گلا" مدفون است

۱. Eschyls؛ یا آیسخولوس (Aeschylus) درام نویس و پایه‌گذار تراژدی یونان. در پاره‌ای از مواقع دیده شده است که نام اشیل را با اشیل (Achilles) یا آخیلوس (Akhilleus) پهلوان افسانه‌ای یونان اشتباه گرفته‌اند. (و.ف.)

دلیری او در جنگ شناخته همگان است
و جنگ ماراتن و ایرانیان گواه آنند.^۱

اشیل نود تراژدی نوشت که تنها هفت تایی آن‌ها بازمانده است.
این ترجمه از روی ترجمه انگلیسی رکس وارنر^۲ به فارسی برگردانده
شده و با ترجمه انگلیسی گیلبرت موری^۳ و ترجمه فرانسه پل مازون^۴
بایسته شده است. چند سطری از ترجمه‌های اخیر به فارسی برگردانده
شد که برای آن اشاره کرده‌ایم.
برای شناسایی نام‌ها از کتاب‌های زیر استفاده شده است:

1. Pierre Grimal, *Dictionnaire de la Mythologie Grecque et Romaine*, PUF, 1958.
2. *Larousse Encyclopédie of Mythology*
3. *Grand Larousse Encyclopédique*

و توضیحات پل مازون بر ترجمه پرومته در زنجیر^۵.

ماهر مسکوب

تهران، ۱۳۴۲

۱. تاریخ ادبی یونان اثر روبر فلاسلیر

Robert Flacelière, *Histoire Littéraire de la Grèce*, Les Belles Lettres, 1955, p. 149; and George Allen & Unwin, LTD, 1952.

2. Rex Warner (1905-1986) 3. Gilbert Murray (1866-1957)

4. Paul Mazon (1874-1955)

5. Eschyle, *Tragédies*: Tome I, Les Belles Lettres, 1961.